

zaaknummer 2015 W 1401 (I)

26 oktober 2015

De Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland, verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mr. M.J.A. Nijssen, advocaat te Leiden

tegen:

wijlen **[naam]**,
geboren op [datum], overleden in het jaar [jaar],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
tot [datum] lid van het Gezelschap van de Kruisvaarders van St. Jan.

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 10 juni 2015.

Op 30 juni 2015 is bij de griffie een inhoudelijke reactie op het klaagschrift ingekomen van [naam], Vice-Kanselier van het Bisdom Haarlem-Amsterdam.

Op 16 september 2015 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klager is verschenen, vergezeld van zijn vertrouwenspersoon [naam]. Hij heeft zijn standpunt toegelicht. Hij werd bijgestaan door zijn juridisch adviseur mr. Nijssen.

Namens het Bisdom is verschenen [naam].

2. De klacht (zakelijk weergegeven)

2.1. Klager verbleef in de periode 1947-1953 in [instelling] aan [adres] in [plaats]. Deze instelling stond onder leiding van de Kruisvaarders van St. Jan. Aangeklaagde was er destijds werkzaam.

Klager komt uit een gezin met 6 kinderen. Zij vader werkte in een [winkel] en deed veel vrijwilligerswerk voor de R.K. kerk en de R.K. voetbalvereniging. Hij gaf voetbaltrainingen en was scheidsrechter. Toen klager 5 jaar oud was brak de oorlog uit. Zijn vader zat in het verzet en is in december 1944 neergeschoten door de Sicherheitsdienst. Klager was erbij aanwezig dat zijn vader werd bediend en overleed. Hierna stond zijn moeder er alleen voor, wat haar zwaar viel. Drie kinderen verlieten om verschillende redenen het huis, zodat klager met zijn jongste zus en een jongere broer bij zijn moeder woonde. Als 11-jarige was klager erg opstandig. Op [datum] is hij voorlopig onder toezicht gesteld en op [datum] werd zijn moeder van de voogdij ontheven. Op [datum] is hij naar het jongenshuis van de Kruisvaarders

van St. Jan in [plaats] gebracht. Een jaar later dacht hij dat hij naar huis mocht. In plaats daarvan werd hij overgeplaatst naar een internaat in [plaats] dat ook onder leiding stond van de Kruisvaarders. Hij bezocht de R.K. [school] in [plaats].

Aangeklaagde was broeder in [instelling], hij was surveillant en deed waarschijnlijk ook huishoudelijk werk. Klager was bij de verkennerij, waar aangeklaagde vaandrig was. Na een verstoppspel in de [plaats] bossen kwam aangeklaagde bij klager zitten. Er werd een gesprekje aangeknoopt en klager zei onder meer dat hij zijn vader heel erg miste. Aangeklaagde stelde toen voor om vader voor klager te zijn, en dat vond klager prachtig. Klager weet nog dat aangeklaagde toen 33 jaar oud was, 20 jaar ouder dan hijzelf. Aangeklaagde zag allemaal overeenkomsten tussen hen, die klager zich nog steeds herinnert. Klager mocht aan zijn hand mee naar de kerk, wat hij heel fijn vond. Als klager ergens mee zat, kon hij altijd bij aangeklaagde terecht.

In het souterrain was een studiezaal waar aangeklaagde het huiswerk overhoorde. Klager mocht van hem ook weleens vertrekken zonder dat hij gecontroleerd was op huiswerk. Op een dag ging klager naar de kamer van aangeklaagde om hulp te vragen bij een som. Aangeklaagde had toen geen tijd voor hem omdat hij bezig was in een medisch boek, hij behandelde ook medische problemen. Zo heeft hij ook eens alle jongens op een rijtje gezet om vervolgens bij allemaal het velletje van hun piemel naar achteren te trekken. Aangeklaagde zei tegen klager dat hij maar terug moest komen als iedereen sliep. Klager werd toen op een gegeven moment wakker en is naar de kamer van aangeklaagde gegaan. Die zei "kom maar in bed". Aangeklaagde lag achter hem, hield hem vast en kuste hem in de nek. Klager heeft dat geïnterpreteerd als een vaderlijke geste. Aangeklaagde heeft tegen klager gezegd dat hij het tegen niemand mocht vertellen en dat hij heel voorzichtig moest zijn. Hij vroeg hem ook een week later terug te komen. Toen klager dat niet deed kwam aangeklaagde 2 of 3 weken later midden in de nacht bij het bed van klager en maakte hem wakker. Klager moest iets oprollen en onder zijn deken leggen zodat het leek alsof hij nog in zijn bed lag. Aangeklaagde deed alsof hij heel boos was op klager en als hij wilde dat hij nog zijn tweede vader was, dan moest hij naast hem komen liggen. Toen klager in het bed lag trok aangeklaagde zijn pyjama uit, duwde het hoofd van klager naar beneden en dwong klager zijn penis in de mond te nemen. Klager weet nog goed dat het een 'groot stijf vies ruikend ding' was. Klager had zelf nog nooit een erectie gehad. Aangeklaagde begon klager aan zijn hoofd heen en weer te duwen totdat hij "raar" deed en heel hard aan klagers haren ging trekken en klager smerig spul in zijn mond kreeg. Klager moest kokhalzen en heeft het sperma uitgespuugd, de lakens waren nat en aangeklaagde werd enorm boos op klager. Klager probeerde hem daarna te ontlopen, maar als aangeklaagde hem aansprak en hem zei weer te komen, durfde klager niet te weigeren, waarna hetzelfde zich herhaalde. Op den duur werd klager 's nachts uit zichzelf wakker. Hij ging dan naar aangeklaagde toe omdat, als hij niet kwam, dit consequenties voor hem had. Dit heeft gedurende enkele maanden zo'n acht keer plaatsgevonden totdat nachtbroeder [naam] zijn ronde deed en klager miste in bed. Aangeklaagde en klager hoorden hem de trap opkomen, waarna klager zich onder het bed moest verstoppen. Broeder [naam] klopte op de deur van aangeklaagde en vroeg of klager daar was. Na een minuut of tien is klager naar beneden geslopen en kreeg de instructie mee dat, als broeder [naam] hem aansprak, hij moest zeggen dat hij bang was voor de duivel en om hulp/raad had gevraagd bij aangeklaagde. De nachtbroeder stond om de hoek te wachten maar klager heeft er nooit meer iets van gehoord en is ook nooit meer bij aangeklaagde geweest. Door alle onderbroken nachten viel klager 's middags tijdens de les vaak in slaap.

2.2. Klager is gezakt voor zijn eindexamen ULO, terwijl hij in de periode daarvoor wel goed kon leren en tot de besten van de klas behoorde. Daarna is hij in een pleeggezin in [plaats] geplaatst waar slecht voor hem werd gezorgd. Klager werkte toen bij [bedrijf] in [plaats] en ging vaak naar zijn zus en zwager die ook in [plaats] woonden. Hij was blij toen

hij in [jaar] werd opgeroepen voor militaire dienst. Na zijn dienstitijd is hij in [jaar] getrouwd. Uit dit huwelijk is een zoon geboren. Het huwelijk heeft 5 jaar stand gehouden omdat klager naar zijn zeggen geen liefde heeft kunnen geven en daardoor zijn echtgenote ook niet kon bevredigen. Hierna heeft klager een tijd bij zijn moeder gewoond. In [jaar] is hij gehuwd met zijn huidige echtgenote, uit dit huwelijk zijn twee dochters geboren. Klager heeft altijd hard gewerkt als administratief medewerker. In februari 1987 kreeg klager een burn-out. In mei 1987 is klager met ernstig depressieve klachten, gepaard gaand met huilbuien, prikkelbaarheid, opvliegendheid en woede-aanvallen verwezen naar het Riagg. Hij heeft tot en met november 1988 een keer per week een gesprek gehad met een psychiater. Hij is toen 100% arbeidsongeschikt verklaard. In september 1989 is klager voor zichzelf begonnen maar door drukte en weinig goed personeel werkte hij weer te hard, zodat hij in januari 1992 weer een burn-out kreeg en weer bij het Riagg terecht kwam. Sinds die tijd heeft klager niet meer gewerkt, waardoor hij ook minder pensioen heeft opgebouwd dan normaal het geval is. Klager ziet het harde werken als wegloopgedrag.

Er waren al langere tijd relatieproblemen tussen klager en zijn echtgenote. In 2004 heeft klager een seksuoloog bezocht in verband met klachten op seksueel gebied. Sindsdien heeft hij geen seksuele relatie meer met zijn vrouw. In september 2010 is klager weer bij het Riagg geweest in verband met stemmingsproblemen. Psychiatrisch onderzoek wees uit dat er sprake was van PTSS. Klager heeft een succesvolle EMDR behandeling gehad. De relatieproblemen met zijn echtgenote bleven.

Voordat het misbruik in de publiciteit kwam heeft klager er nooit met iemand over gesproken. Klager is vanaf 2010 naarstig op zoek gegaan naar tijdgenoten die net als hij in [instelling] verbleven.

Klager is van mening dat hij zijn hele leven gevolgen heeft ondervonden van het seksueel misbruik en daar nog steeds de gevolgen van ondervindt. Het tonen van affectie, met name het aanraken, vindt hij heel moeilijk. Hij vindt het heel erg dat hij zijn kleinkind niet durft te knuffelen, waardoor zij aan haar moeder vroeg of opa wel van haar hield.

2.3. Klager beoogt met zijn klacht erkenning te krijgen van de gebeurtenissen wat belangrijk is voor de verwerking ervan. Hij beoogt verder bij te dragen aan een goede waarheidsvinding waarbij zijn verhaal mogelijke klachten van anderen kan ondersteunen. Hij vindt het belangrijk te laten weten wat zich heeft afgespeeld om in de toekomst iets dergelijks te voorkomen. Voor klager is het belangrijk dat (ook financieel) spijt wordt betuigd.

3. De reactie (zakelijk weergegeven)

Aangeklaagde is overleden en kan geen weerwoord geven. Namens de Bisschop heeft [naam] in zijn reactie gesteld dat de archieven geen informatie bevatten betreffende klager of aangeklaagde, zodat niet inhoudelijk kan worden gereageerd op het klaagschrift. Naast enkele kritische kanttekeningen bij het klaagschrift wordt medeleven betuigd en hem sterkte gewenst bij de verwerking van hetgeen hem is aangedaan.

4. De beoordeling

4.1. De Klachtencommissie verwijst betreffende de ontvankelijkheid van de klacht, in verband met de hoedanigheid van de kerkelijke gezagsdrager die voor het handelen van aangeklaagde aansprakelijk zou zijn, naar hetgeen zij heeft overwogen in haar advies in de zaak met nummer 2010T115. Klager is dus in zoverre ontvankelijk in zijn klacht.

4.2. Volgens de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet

verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.

4.3. Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van de Procedure.

4.4. De verklaring van klager is op de Klachtencommissie oprecht overgekomen. In de thans voorliggende zaak zijn echter geen feiten of omstandigheden aan het licht gekomen die de verklaring van klager ondersteunen.

4.5. Gelet op bovenstaande overwegingen heeft de Klachtencommissie moeten vaststellen dat voor de feiten die klager heeft gesteld onvoldoende bewijs is gevonden, zodat de klacht niet gegrond kan worden verklaard; waarmee overigens niet gezegd wil zijn dat de door klager gestelde feiten niet waar zijn.

Indien echter in de toekomst alsnog gegevens bekend worden die de klacht ten aanzien van deze aangeklaagde ondersteunen dan bestaat voor klager de mogelijkheid om ten aanzien van deze aangeklaagde herziening van de uitspraak te verzoeken.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Bisschop van Haarlem-Amsterdam de klacht niet gegrond te verklaren.

Dit advies is vastgesteld op 26 oktober 2015 door mr. T.F.A.M. Hoogenboom, voorzitter, Mr. A.M.T. Denekamp-Mulder en mr. M.P.P.M. Merx leden, bijgestaan door drs. M.G.M. van Rijnstra, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klager en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden.

Op grond van artikel 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de kerkelijk gezagsdrager en aan klager verzonden.

Op grond van artikel 21.1 van de Procedure stelt de kerkelijk gezagsdrager binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van artikel 21.3 van de Procedure geeft de kerkelijk gezagsdrager daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van artikel 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de kerkelijk gezagsdrager.